

Arbeids- og sosialdepartementet
v. Ingrid Finnsland, fung. ekspedisjonssjef
postmottak@asd.dep.no

Vår dato 21.09.2015

Kartlegging av erfaringen med ordning med regionale verneombud i hotell- og restaurantbransjen

NHO Reiseliv viser til brev fra Arbeids- og sosialdepartementet med referanse 14/4006-, datert 16. juli 2015, angående kartlegging av erfaringen med regionale verneombud i utvalgte bransjer. NHO Reiseliv har tidligere etterspurt denne varslede kartleggingen, og er glad for at den nå gjennomføres.

NHO Reiseliv er imot ordningen om regionale verneombud

NHO Reiseliv, og NHO, har vært og er fortsatt imot ordningen med regionale verneombud. Se vedlagt hørings svar fra både NHO Reiseliv og NHO datert 26. oktober 2009. Prinsipielt mener NHO Reiseliv at forvaltning og håndheving av norsk lov skal utføres av det offentlige og finansieres av fellesskapet. I dag er det samtlige bedrifter innenfor hotell- og restaurantbransjen som må finansiere ordningen. I et HMS perspektiv er det etter NHO Reiselivs oppfatning heller ikke behov for ordningen og det foreligger heller ikke noe dokumentasjon for dette.

Utredning anbefalte mer kunnskap om ordningen før innføring

På oppdrag fra regjeringen gjennomførte ECON en utredning i 2007 "Erfaringer fra ordningen med regionale verneombud" som også skulle vurdere behovet for å opprette en slik ordning i andre bransjer, deriblant hotell- og restaurantbransjen. Konklusjonen sier blant annet at ressursene bør brukes på de reelle utfordringene i nevnte bransjer, fremfor å innføre en ordning med regionale verneombud. Fra ECONs utredning avsnitt 6.8.2 *Vår vurdering* står det følgende:

Vi legger til grunn at det er store utfordringer i forhold til arbeidsmiljø, helse og sikkerhet i mange virksomheter i de omtalte bransjene. Vi er imidlertid usikre på om en ordning med regionale verneombud er det beste virkemiddelet for å gjøre noe med denne situasjonen. Videre står det "...kan det virke noe tilfeldig hvilke forbund som går inn for å opprette en slik ordning". Og til slutt "...men etter vår vurdering er det foreløpig ikke konkretisert godt nok hvilke oppgaver et regionalt verneombud eventuelt skal ha innenfor nye bransjer."

NHO Reiseliv mener dette støtter vårt synspunkt, og at ordningen ikke burde vært innført.

Rettslig vurdering

Rettsgrunnlaget for ordningen om regionale verneombud er også problematisk, noe som ble påpekt av advokatfirmaet Wiersholm, Melbye & Bech v/ Anders Ryssdal som utarbeidet en vurdering av rettsgrunnlaget for forskrift om regionale verneombud for NHO. Denne ligger vedlagt.

Bedriftene mener regionale verneombud er overflødig

NHO Reiseliv har gjennomført en undersøkelse blant egne medlemmer om erfaringene med regionale verneombud for å kunne gi et godt grunnlag for svar på departementets spørsmål. Det er i hovedsak spørsmål to og tre i departementet brev som blir besvart; erfaringen med besøk og rollefordeling mellom regionale verneombudene og inspektørene fra Arbeidstilsynet.

Undersøkelsen ble sendt ut til i overkant 1300 bedrifter innenfor hotell- og serveringsbransjen, hvorav 24 % svarte. Av disse var det 25 % som hadde hatt besøk av regionale verneombud, og som besvarte spørsmålene i undersøkelsen.

Noen hovedfunn:

- Nærmere halvparten av de som har hatt regionale verneombud på besøk i bedriften mente besøket var mindre eller ikke tilfredsstillende.
- Kun 1 av 5 svarte at besøket førte til endringer i bedriften. Endringene som ble gjennomført i bedriften var i de fleste tilfeller relatert til bedriftshelsetjenesten.
- 16 prosent har hatt besøk av regionale verneombud og Arbeidstilsynet samtidig.
- Nærmere 40 prosent har opplevd at det regionale verneombudet har utført tilsynsvirksomhet.
- 3 av 4 mener ordningen med regionale verneombud er overflødig.

Bedriftene ble bedt om å begrunne svaret på hvordan de opplevde besøket fra det regionale verneombudet. Mange trekker frem at det var et hyggelig besøk, og at inspektørene hadde et ønske om å informere og veilede. Samtidig er det en klar overvekt som trekker frem dette med at man ikke ser poenget med ordningen, og opplever besøket som tidkrevende og unødvendig.

Det oppleves av mange som svært urimelig at dette er en ordning som næringen må betale for. Særlig de som har et velfungerende verneombud og et arbeidsmiljøutvalg trekker frem dette. Undersøkelsen ligger vedlagt.

Avgiften for regionale verneombud må reduseres

I dag er avgiften virksomhetene betaler for regionale verneombud på 0,065 % av lønnsutgiftene til virksomheten. Med en minimums avgift på 250 kroner, som også gjelder for virksomheter som ikke sysselsetter noen. Det har vært foreslått fra Arbeidstilsynets representant i Fondsstyret at det skal ansettes flere regionale verneombud, innenfor de inntektene som det er i dag. Dette støttes av arbeidstakerrepresentantene i styret mens arbeidsgiverrepresentantene, som representerer de som skal betale, er imot og mener at avgiften skal reduseres dersom Regjeringen allikevel vil opprettholde ordningen.

Dette sier også noe om sammensetningen av styret.

I sakene det er uenighet om i styret taper til nå arbeidsgiverrepresentantene da Arbeidstilsynets representant som er styreformann er på arbeidstakerrepresentantenes

side. Dette illustreres også av at det samme flertallet i styret har bestemt at de regionale verneombudene også skal kontrollere bedrifter som har verneombud og arbeidsmiljøutvalg selv om forskriften § 6-3 sier at: "De regionale verneombudene skal virke på arbeidsplasser som ikke har valgt verneombud eller opprettet arbeidsmiljøutvalg i samsvar med arbeidsmiljølovens regler." I årsrapporten for 2014 fremgår det når det gjelder overnattingsbedrifter så var det 14 av totalt 108 bedriftsbesøk som var uten verneombud og for serveringsnæringen var det henholdsvis 87 av 723 og i rengjøring var det 18 av 733.

Konklusjon

Prinsipalt mener NHO Reiseliv at ordningen må legges ned, da den er overflødig og vi mener at det er Arbeidstilsynet som har og fortsatt skal ha kontroll med og håndhevingen av arbeidsmiljølovens bestemmelser.

Dersom Regjeringen allikevel kommer til at ordningen skal opprettholdes mener NHO Reiseliv at spørsmålet om utvidelser av ordningen må ligge i departementet da styrets sammensetning ikke er egnet til disse avgjørelsene.

Vennlig hilsen
NHO Reiseliv

Kristin Krohn Devold
Administrerende direktør

Ingjerd Sælid Gilhus
Næringspolitisk fagsjef

Vedlegg:

1. NHO Reiselivs høringsuttalelse, datert 26. oktober 2009
2. NHOs høringsuttalelse, datert 26. oktober 2009
3. [Erfaringer fra ordningen med regionale verneombud, ECON 2007](#)
4. Vurdering av rettsgrunnlaget for forskrift om regionale verneombud, datert 1. februar 2011, av Wiersholm v/ Anders Ryssdal
5. Undersøkelse blant NHO Reiselivs medlemmer om regionale verneombud.